

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 49 (207)

5. detsembril 1925 a.

V. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k 1,29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adressi muutmine 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti pangas Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Eugen Maddison, Täidesaatva võimu õigustest määrusandlisel alal. 2) New-Yorgi politsei-kongressi töö kokkuvõte. 3) Veel kord joodikute konvoeerimisest Tallinnas. 4) Mõnda kuri-tegijate jälgimisest. 5) 1. detsembri ohvrite mälestusaktus politseile. 6) Ametlik osa. 7) Väljamaalt. 8) Kuulutused.

Täidesaatva võimu õigustest määrusandlisel alal.

Eugen Maddison.

On harilikuks nähtuseks kõikides seadusandlustes, et täidesaatval võimul ja selle esitajatel on teatavad õigused määrusandluses. Riigivõimu jaotamise põhimõtte seisukohalt ei oleks sarnane nähtus üldse lubatav, sest andes määrusi, korraldusi, mille tagajärjel tekivad sama tähtsusega, nagu seadustegagi maksma pandud õiguslikud normid, täidab täidesaatev võim seadusandlise võimu ülesandeid. Kuid sellest põhimõttest ei ole seadusandlused kinni pidanud ning täidesaatva võimu õigused määrusandluse alal on, nagu öeldud, neis leidnud üldist tunnustamist.

Andes määrusi, korraldusi, pannes maksma õiguslikke norme, ei tegutse aga täidesaatev võim mitte temale iseenese s e s t kuuluva õiguse alusel, vaid ainult — seadusandlise võimu volitusel, s. t., et sea-

dusandline võim on tarviliku leidnud olevat teatavatel aladel osa oma võimust deligeerida täidesaatvale võimule. Omal ajal oli maksev vaade, et sarnast volitust ei olegi vaja, näit., Hollandimaal kuni 1830. a. arvati, et juhtumisel, kui seadus vaikib, on võimalik kuningaga määrus, kusjuures välja mindi sellest seisukohast, et kuningal on lubatud kõik, mis temale põhiseadus ei ole keelanud. Kuid nüüd on üldiselt tunnustatud nii kirjanduses, kui ka seadusandluses, et täidesaatva võimu õigused määrusandlisel alal kuuluvad temale ainult delegatsiooni alusel. See volitus võib olla ette nähtud põhiseaduses või teistes sellekohastes seadustes; võib olla üldiselt ette nähtud või ainult üksikutel aladel. Vaatame kõige pealt, kuidas seda väljendab Belgia põhiseadus (1831—1903. a.), kus

enne seda valitses eelpooltähendatud põhimõte, et seal, kus vaikib seadus, on võimalik kuninga määrus. § 29 ütleb: „kuningale kuulub täidesaatev võim nii, kuidas see põhiseaduses normeeritud” (au roi appartient le pouvoir exécutif, tel qu'il est réglé par la constitution); § 67 —, et „ta annab välja määrusi ja korraldusi, mis seaduste teostamiseks vajalikud, kuid kunagi õigusega neid ise seisma panna või nende teostamist ära jätta” (il fait les réglemens et arrêtés nécessaires pour l'exécution des lois, sans pouvoir jamais ni suspendre des lois elles — mêmes, ni dispenser de leur exécution); ning lõpuks § 78, et „kuningal ei ole teisi võimusi, kui need, mis nimelt temale põhiseadus ja põhiseaduse alusel väljaantud seadused annavad” (le Roi n'a d'autres pouvoirs que ceux que lui attribuent formellement la Constitution et les lois particulières portées en vertu de la Constitution même). Prantsuse põhiseadus — lois constitutionnelles (loi du 25—28 février 1875, relative à l'organisation des pouvoirs publics) ütleb lühidalt: „il (le Président) en surveille et en assure l'exécution” — ta valvab seaduste üle ja kindlustab nende täitmist (§ 3). Selle alusel presidendi poolt väljaantavad dekreedid (décrets généraux ou réglementaires) jagunevad kahte liiki: esiteks dekreedid, mis sisaldavad eeskirju seaduste täitmise kohta, ja teiseks, dekreedid („décrets portant règlement d'administration publique”), mis seaduste üksikasju normeerivad ja mille väljaandmiseks on presidendil vaja vastavas seaduses otsekohene volitus. See volitus põhjeneb, prof. André Lebon'i arvamusel, siiski põhiseadusega presidendile antud üldvolitusel (§ 3). Hollandi põhiseadus 30. novembrist 1887. a. kinnitab, et „kuningas annab välja üldiseid administratiivseid reglamente. Need reglamendid ei või sisaldada korraldusi, mis seotud karistusnormidega (sanksioonidega), välja arvatud seadustes ettenähtud juhtumised” (§ 56).

Jaapani põhiseadus 11. veebruarist 1889. a. näeb ette, et „keiser annab välja või käseb välja anda määrusi, mis vajalikud seaduste täitmiseks, korra ja avaliku rahu kindlustamiseks ning kodanikkude heakäekäigu tõstmiseks, kuid määrus mingil tingimusel ei või rikkuda maksvat seadust” (§ 9). Nagu eelpooltoodust selgub, on kõige laialdasemad õigused määrusandlisel alal Jaapani keisril. Kuidas aga vaatavad küsimuse peale vii-

mase aja põhiseadused? Nende seas peaks enam-vähem mõõduandvaks olema Saksamaa põhiseadus 11. augustist 1919. a., sest see põhiseadus, nagu teada, oli mitmetele teistele eeskujuks. Siin leiame § 77, mis kõneleb: „seaduste täitmiseks nõuetavaid üldiseid valitsuseeskirju (Verwaltungsvorschriften) annab välja niivõrd, kui seda seadused teisiti ei korralda, riigi valitsus (die Reichsregierung). Seaduseelnõu aga kõneles sellest, et „riigi valitsus annab välja seaduste teostamiseks nõuetavaid määrusi” (§ 13), kusjuures nende all mõeldi nii instruksioonilist laadi eeskirju ametkondadele (Verwaltungsverordnungen), kui ka õiguslikke vahekordi normeerivaid määrusi (Rechtsverordnungen). Kuid põhiseaduse komisjon asus seisukohale, et sarnaseid määrusi (Rechtsverordnungen), kuigi neid välja antakse seaduste teostamiseks, võiks välja anda ainult seaduse erilise volituse alusel, mispärast ka sõna „Verordnungen” asemel võeti sõna „Verwaltungsvorschriften”, mille all tuleb järjekult mõelda ainult ametkondi kohustavaid instruksioonilist laadi eeskirju.

Saksamaa põhiseaduse seisukohale asus, nähtavasti, täielikult Juugo-Slaavia põhiseadus 28. juunist 1921. a. — See põhiseadus kõneleb selle kohta järgmist: „täidesaatev võim võib välja anda määrusi, mis seaduste täitmiseks vajalikud. Ta võib normeerida vahekordi määrustega, millel seaduse võim, ainult seaduse volitusel, mis antakse iga juhtumise jaoks eriti. Määrused ei või olla vastolus põhiseadusega ega seadusega, mille täitmiseks nad välja antud. Samuti ei või nad olla vastolus seadusliku volitusega, mille alusel nad välja antud. Rahvakogu võib hariliku otsusega ära muuta, tervelt või osaliselt, määrusi, mis välja antud seaduse volitusel. Määrusi tuleb kuulutada äratähendades seadust, mille alusel nad välja antud (§ 94). Austria põhiseadus 1. oktoobrist 1920. a. ütleb: „iga administratiiv võim võib seaduste ja võimkonna piirides välja anda määrusi” (§ 18 teine lõige). Soome põhiseadus 17. juulist 1919. a. kinnitab: „presidendil on õigus juhtumistel, millede jaoks käesolevas põhiseaduses ei ole teisiti korraldatud või see õigus ei ole üle antud riigi nõukogule, välja anda määrusi (asetuksia) küsimuste kohta, millised enne olid normeeritud administratiivsete reglamentidega, samuti — määrusi seaduste käsitamise üksikasjade, riigi varanduste, administratiiv ametkon-

dade (virasttojen) ja avalikkude asutuste organisatsiooni ja tegevuse kohta. Määrused ei või sisaldada midagi, mis seadust muudaks. Määrused antakse välja ja kuulutatakse, nagu see § 20 teises lõikes seaduste jaoks ette nähtud" (§ 28). Leedu põhiseadus 1. augustist 1922. a. piirdub lakoonilise lausega: „ministrite kabinett täidab vabariigi põhiseadust ja seadusi" jne. (§ 61); Poola põhiseadus 17. märtsist 1921. a. kinnitab, et „vabariigi president, seaduste teostamise otstarbel ja tuge des seadusliku valitsuse peale, võib välja anda täidesaatvaid määrusi, korraldusi, käskusid; ja keelusi ja nende täideviimist sundusega. Samad õigused on ka ministritel ja nendele alluvatel võimudel oma võimkonnas" (§ 44). Rumeenia põhiseadus 28. märtsist 1923. a., üleslugedes kuninga õigusi, näeb ette, et kuningas „annab välja määrusi, mis seaduste teostamiseks tarvilikud, kuid temal puudub õigus neid kuidagi muuta või seisma panna või kedagi vabastada nende täitmisest" (§ 88). Tsheho-Slovakkia põhiseadus 29. veebruarist 1920. a. ütleb kategooriliselt, et „valitsuse korraldused võidakse välja anda ainult teatava seaduse teostamiseks ja ainult selle seaduse piirides" (§ 55). Nagu ettetoodust näha, asuvad uuema aja põhiseadused samal seisukohal, nagu Belgia põhiseadus 1831. a. ja selle eeskujul ka teistes vanades riikides maksmapandud põhiseadused, nimelt, et täidesaatval võimul on teatavad õigused määrusandlisel alal, kus juures aga mitte enese õiguse, vaid seaduste volituste alusel. Ühedes on need õigused laiemad, nagu Rumeenias, Soomes, teistes kitsamad, nagu Poolas ja Tsheho-Slovakkias. Punase joonena käib aga neist kõikidest läbi, et täidesaatva võimu määrusandluse ülesandeks on teostada seadusi. Ühed nõuavad selleks spetsiaalvolitust, teised piirduvad generaali, põhiseaduses ettenähtud volitusega. Ükski neist ei kõnele aga sellest, et täidesaatval võimul oleks õigus tarvitada oma määrusandlist võimu seal, kus vaikib seadus. See on, minu arvates, seletatav sellega, et kõigis neis riikides (olgu see vabariik või monarkia) on täidesaatev võim konstrueeritud monarkia põhimõtte alusel. Konstrueerides aga sarnasel alusel täidesaatvat võimu, oli nähtavasti tarvis selgemini tõmmata ka vahejooni seadusandluse ja täidesaatva võimu vahel.

Mis puutub meie põhiseadusse, siis läheb see, minu arvates, tuntavalt lahku

eelpool kirjeldatud põhiseadustega. See lahkuminek on seletatav, esiteks, sellega, et Vabariigi Valitsus ei ole konstrueeritud monarkia põhimõtte alusel ja, teiseks, et on kodaniku huvid meil iseäraliselt kaitsitud põhiseadusega.

Põhiseadus kõneleb: „Vabariigi Valitsus... hoolitseb riigi välise puutumatus, sisemise julgeoleku ja seaduste täitmise eest. Tema — — — — —"

7) annab välja seadustega kokkukõlas määrusi ja korraldusi..." (§ 70). Mis see tähendab? Kahjuks, on seda küsimust meil vähe puudutatud. Minu teada, on tema juures peatunud prof. Dr. E. Berendts ja temagi ainult möödaminnes omas artiklis „Eesti Vabariigi Riigikohus ja 1920. a. põhiseaduse printsiibid". Seal leiame järgmised laused: „Ta (Vabariigi Valitsus. E. M.) annab välja seadustega kokkukõlas määrusi ja korraldusi (§ 60, p. 7). Nii on valitsusel n. n. korraldusvõim, kuid ainult seaduse piirides, kõige pealt põhiseaduse piirides. Ta ei tohi aga seadusandjate kohta vägisi oma kätte kiskuda, tema määrustes ei tohi seadlusi olla, mis seaduse vastu käivad ehk seaduselt tema võimu võtavad. Selles seisab seaduslikkuse põhimõtte raskuspunkt. Kui korraldava võimu orgaanil õigus või karistamata võimalus oleks määrusi välja anda, mis seadused maksvusetuks teevad ehk nendelt jõu võtavad, siis muutuks seadus vaseks, mis kumiseb, ja kellukeseks, mis heliseb! See oli Venemaa vähitõbi, et kindlat piiri seaduse ja määruse vahel ei olnud — — — Kui aga piir seaduse ja määruse vahel ära ei pea kaotatama, siis peab kontroll selle kohta olema, et seda piiri peetakse — — — Niisugust funktsiooni peaks... Riigikohus Eestis täita võima"... („Õigus" nr. 3 — 1920. a.). Ise — samuti möödaminnes — artiklis „Administratiivsete määruste ja korralduste avaldamiskord" ütlesin: „meil maksvate seaduste põhjal on määrusandline võim nii Vabariigi Valitsusel (põhiseaduse § 60 p. 7 ja § 66), kui ka üksikutel ministritel (põhiseaduse § 58, ministeeriumite asutamise seaduse § 211 märkus), kusjuures ainult selle vahega, et Vabariigi Valitsusel ei ole selleks erilist volitust vaja, sest Vabariigi Valitsus annab välja määrusi ja korraldusi, hoolitsedes üldse seaduste täitmise eest, kuna üksikud ministrid peavad selleks igal üksikul juhtumisel volitatud olema vastavate seadustega. Kõik määrused, olgu nende väljaandjaks Vabariigi Valit-

sus või üksikud valitsuse liikmed, ministrid, alluvad kohtu kontrolli alla (põhiseaduse § 86, ministriumite asutamiseaduse § 211 märkus), s. t., et igal kohtul on õigus asja harutamisel kaalumisele võtta väljaantud määruse seaduslikkust („Eesti Politseileht” nr. 44 — 1925. a.). Prof. E. Berendts nähtavasti asub seisukohal, et Vabariigi Valitsusel, kui ka üksikutel ministritel peab olema eri-volitus. Seda lubab oletada esiteks lause: „Nii on valitsusel n. n. korraldusvõim, kuid ainult seaduse piirides, kõige pealt põhiseaduse piirides” — ja, teiseks, järgmised sõnad: „Sest instruksiooni teel võib minister ilma malafides mõnda seadust rikkuda, lihtsalt seaduse ebaõige seletamise tagajärjel. Ta võib ainult ühte detaili puudutada, ja ometi etendavad detailid valitsemise küsimustes väga suurt osa ja tarvitamisele võtmise korraldused võivad sagedasti seadusele teistsuguse mõtte anda, kui seadusandja poolt mõeldud” (ibid).

Isiklikult asun seisukohal, et Vabariigi valitsusele on antud üldvolitus põhiseadusega. Mis puutub ministritesse, siis põhiseaduse seisukohalt vaadeldes, puuduks neil üldse — isegi neil juhtumistel, kui seadus neid selleks volitab — õigus üldise tähtsusega määrusi anda. See on ainult Vabariigi Valitsuse õigus, mida Riigikogu ega Vabariigi Valitsus, põhiseadust mitte rikkudes, ei saaks üksikutele ministritele edasi volitada. Nendel aktidel peaks sama tähtsus olema, mis „arrétés ministériels” Prantsusmaal või „Ministerialverfügungen” Saksamaal, s. t. nad võiksid olla ainult individuaalsed. Kuid meie praktika (seadusandline, samuti administratiivne ja kohtuline) on asunud seisukohale, et määrusandlist võimu võib deligeerida üksikutele valitsuse liigetele, mispärast sellega tuleb ka arvestada. Häda põhjenduseks oleks eelpool tähendatud põhiseaduse § 58, mille järgi ministrite „arv, tööjaotus nende vahel, kui ka lähem asjaajamise kord määratakse kindlaks eriseaduses“.

Millest aga järgneb, et Vabariigi Valitsusel on antud üldvolitus?

Eelpool tsiteeritud § 60 sõnalisest tekstist. Ei ole selles sõnagi öeldud sellest, et Vabariigi Valitsusel peaks igal juhtumisel olema eri-volitus. Seal on üldiselt öeldud, et ta „annab välja seadustega kokkukõlas määrusi ja korraldusi” s. t. aga, et ta annab neid igal juhtumisel põhiseaduse

volituse alusel. Ta annab nii korraldusi (Verwaltungsvorschriften), milleks ka Saksamaa riigi valitsus põhiseadusega volitatud, kui ka määrusi (Rechtsverordnungen), milleks Saksamaa põhiseaduse järgi tarvis eri-volitus. Ta annab neid „seadusega kokkukõlas”, s. t. et neis ta ei tohi vastollu sattuda ei põhiseaduse, ega ka põhiseaduse alusel sama asja kohta välja antud seadustega. Peale selle hoolitseb Vabariigi Valitsus „riigi välise puutumatus, sisemise julgeoleku ja seaduste täitmise eest”. Mis tähendaks „riigi välise puutumatus” või „sisemise julgeoleku eest” hoolitseda, kui puuduksid seadused. Kas seda, et Vabariigi Valitsus jääks ootama kuni vastavad seadused ilmuvad, või seda, et Vabariigi Valitsus ise korraldab kõiki oma määrustega kuni vastavate seaduste maksmapanemiseni. Minu arvates — viimast. Kuid siin makstab tingimus — et väljaantavad määrused oleksid „seadustega kokkukõlas”. Näit., põhiseaduses on öeldud, et „ühinguise ja liitudesse koondumine on Eestis vaba” (§ 18 teine lõige); kui meil puuduks eriseadus (ühingute seadus) ja oleks seda tarvis korraldada, ei leiduks põhiseaduses takistusi selleks, et seda teeks esialgu Vabariigi Valitsus — iseäranis juhtumistel, kui seda vaja „riigi välise puutumatus” või „sisemise julgeoleku” seisukohalt. Kuid korraldades seda, ei tohiks ta vastollu sattuda põhiseadusega, näit. sisse seada luba andmise korda, panna maksma kitsendusi varanduse, usu, rahvuse jne. suhtes. Seda tehes hoolitseb ta just „seaduste täitmise eest”. Põhiseaduse § 18, nagu teisedki, mis kõnelevad kodanikkude põhiõigustest, ei ole deklaratsioon, vaid seaduse norm, mida tuleb täita, mille järgi tuleb käia. Andes välja selle seaduse teostamiseks vastavaid määrusi, täidab Vabariigi Valitsus seadust. Võib juhtuda, et mõne elulise nähtuse kohta puudub üldse seadus, kuid asjaolud nõuavad rutulist normeerimist. Kas on Vabariigi Valitsus siin õigustatud oma määrusandlist võimu tarvitama või mitte? Minu arvates on ning üldvolituse alusel. Näit.: puudub üldse seadus laskeriistade kohta; selle puuduse tagajärjel kasvab laskeriistadega seotud hädaoht; Vabariigi Valitsus paneb maksma vastava määruse, sest ta on kohustatud hoolitsema „sisemise julgeoleku” eest. Järjekult — meie põhiseaduse seisukohalt on Vabariigi Valitsus õigustatud oma määrusandlist võimu isegi seal tarvitama, kus vaikib seadus.

New-Yorgi politseikongressi töö kokkuvõte.

Kolmas rahvusvaheline politseikongress peeti teatavasti ära New-Yorgis 10. kuni 16. maini s. a., üldine kongressi käigu kirjeldus leidub „E. Politseilehes“ nr. 22 s. a. Viimane kongressi päev — 16. mai — oli täielikult pühendatud resolutsioonide ettekandmisele, vaieldustele nende üle ja nende vastuvõtmisele ning suurema ehk väiksema ulatusega kokkulepetele.

Nagu 'nariliku'lt, pandi ka New-Yorgi politseikongressil terve rida resolutsioonide vastuvõtmiseks ette, millistel ei ole praktilist tähtsust, ehk mis tähtsavad ainult Ameerika Ühisriikidele. Nende kõrval aga võeti ka resolutsioonide vastu, millistel ei puudu üldine praktiline tähtsus. Nende hulka kuulub kõige pealt resolutsioon, mis pandi ette härrade Cesar Etcheverry ja Alfredo Horton Fernandez'i poolt (esimene on Argentiina pealinna Buenos Airesi kriminaalpolitsei ülem, teine Argentiina politsei ülemispektor). Tähendatud ettepaneku põhjal otsustas New-Yorgi politseikongress kümne-liikmelise komitee valida näpujälgede eriteadlastest, kellele ülesandeks tehti uut näpujälgede klassifitseerimise süsteemi välja töötada, mis arvesse võtaks praegu tarvitusel olevate süsteemide häid külgi ja need võimalikult ära kasutaks. Selle uue süsteemi kirjeldus peaks ilmuma mitmes keeles, sellepärast et soovitav on, et kõikides riikides saaks maksma pandud ühine süsteem, mis ühendaks kõikide näpujälgede süsteemide paremusi ja mis tarvitusele võetaks kõikide maade vastavate riigi- ja omavalitsusasutuste poolt. See süsteem peaks nii ruttu kui võimalik välja töötama ja peaks vähemalt kuus kuud enne järgmise kongressi kokkuastumist saadama läbivaatamiseks rahvusvahelise politseikongressi sekretäärile. Ühtlasi tuleks kõikidele kongressi liigetele tutvunemiseks saata ärakiri ettepanekust, nii et üksikutele politsei esitajatel võimalik oleks uue kava kohta seisukohta võtta ning muudatusi ja parandusi esitada enne süsteemi lõpulikku vastuvõtmist järgmise rahvusvahelise politseikongressi poolt. Ühtlasi valiti ka 10-liikmeline komitee kirjeldatud kava valmistamiseks, mis järgmistest härradest koosneb: John A. Golden (New-York), Cesar Etcheverry (Buenos Aires), Gus-

taf Gustavson (Boston), Supt. C. S. Collins (London), Supt. Emmet Evans (Chicago), Supt. La Flamme (Montreal), Dr. John Bingert (Budapest), Supt. August Sandberg (Washington D. C.), Prof. Salvatore Ottolenghi (Room), Dr. Hans Schneikert (Berliin).

Selle ettepanekuga on ühenduses teine resolutsioon, mis võeti vastu politsei ülema Crowley ettepanekul. Otsustati nimeit erüüsel paluda 'kõiki kongressil viibijaid üksikute riikide esitajaid, et nemad kõigiti toetaks ja kõige suuremat tähelepanu pööraks informatsiooni andmisele ja vahetamisele vastavate politseiasutuste vahel ja et nemad lubaks kiirelt ja täpselt täita kongressil esitatud riikide politseiasutuste palveid, kui viimastel on vaja saada erilisi informatsioone mõnesuguste kuritegijate ja nende tegevuse kohta ehk kui on vaja mõne kuritegija isikut kindlaks teha. Ühtlasi otsustati kongressil asutatud politsei büroo peale New-York City's, kui ametliku Ameerika Ühisriikide politsei büroo peale vaadata kuni rahvuslise politsei büroo ellukutsumiseni Ameerika Ühisriikide valitsuse poolt. Sellepärast tulevad kuni ametliku rahvuslise Ühisriikide politsei büroo asutamiseni ja tegevusse astumiseni kõik informatsioonid kuritegijate tegevuse ja isikute kohta, mis võiksid tähtsada olla mitme riigi politseiasutustele kuritegijate tabamiseks ehk kuritegude eemaldamiseks, saata New-York City politseidepartemangule. — Mõlemad resolutsioonid — nii hästi näpujälgede süsteemi kui ka informatsioonide andmise ja vahetamise kohta — on ühenduses politseide tööd halvava nähtusega, et kindel ühendus puudub üksikute riikide politsei organide vahel. Väga mõjuvalt annab see asjaolu ennast tunda näpujälgede võtmise ja nende kasutamise juures. Ainuüksi Euroopas on pea igas riigis eriline süsteem maksma pandud, mis teistest lahku läheb ja mida võib kiirelt tarvitada ainult oma maa kohta. Kui rahvusvaheline kuritegevus ei olnud veel nii kohutavalt arenenud kui tänapäev, siis oli veel mõeldav, et, näit., Saksamaa, Prantsusmaa, Shveits, Austria, Daani jne. igaüks oma süsteemi järele näpujälgi klassifitseeris, praegu aga on seisukord maailma sõja tagajärjel hoo-riis teine: kuritegijad tegutsevad kiirelt,

ära kasutades tehnika kõige uuemaid lei-
dusi, politsei peab selle tõttu veel kiire-
malt suutma tegutseda. Praegu saade-
takse veel postiga näpujälgede ülesvõt-
teid ühest riigist teise, kuid ühi-
se klassifitseerimise süsteemiga võiks
telegrammi teel tarvilisi andmeid edasi
toimetada. Nähtavasti on nüüd suure-
mate riikide politseiasutustes energiliselt
hakatud pahe vastu võitlema ning arvata
võib, et juba järgmine politseikongress
lõpu peale teeb praegu valitsevale sega-
dusele. Samuti on ka veel praegu infor-
matsioonide vahetamine üksikute riikide
politseiasutuste vahel nõrgalt organisee-
ritud. Seda teostatakse ainult mõne
üksiku politseiasutuse poolt — rahvus-
vaheliste kuritegijate kasuks, kes tihti-
peale võivad praeguse olukorra juures
tegutseda ühes riigis ja siis, kui asi hä-
daohtlikuks muutub, teise riiki minna
ning katkestatud tegevust jätkata ja
alles siis, kui nende tegevus seadustega
vastollu satub ning tõmbab politseivõi-
mude tähelepanu oma peale, hakatakse
isikuid lähemalt uurima ja nende üle
teistes riikides teateid koguma. Olgugi,
et eelmised politseikongressid ja eriti
Viini 1923. a. konverents asja paranda-
nud on, jääb siiski veel palju tööd teha,
enne kui ka politsei saab rahvusvaheli-
selt takistamata tegutseda, nagu kurite-
gijadki. Iga suurem kokkutulemine aga
lähendab üksikute riikide politseiasu-
tusi ja politseiametnikke teine teisele,
nii et ka selles mõttes tuleb New-Yorgi
kongressi kui edusammu peale vaadata.

Mis puutub kuritegijate isiku kindlaks-
tegemisse, nende samastamise, siis ot-
sustas kongress: rahvusvahelistel polit-
seikongressidel 1922. ja 1923. aastal esi-
tas kuritegijate samastamise süsteemi
kauge maa pealt ühes vastavate regist-
ritega Kopenhageni politsei direktor Ha-
kon Jörgensen; ettepanek kaaluti põhja-
likult vastavate eriteadlaste poolt. Tä-
hendatud süsteem tunnustati vastuvõeta-
vaks ning algsüsteemiks ja ühtlasi ka
sideabinõuks üksikute riikide politseiasu-
tuste vahel, mis kuuluvad rahvusvahelise
politseikongressi liigete hulka. Kongressi
presidendile, New-Yorgi politsei ülemale
Richard E. Enright'ile ja kolonel Douglas
I. Mc. Kay'le tehti ülesandeks direktor
Hakon Jörgenson'iga ühendusse astuda
registri sisseseadmiseks kõikide tuntud
rahvusvaheliste kuritegijate suhtes. Tä-
hendatud register pidi nii pea kui või-

malik sisse seatama ja täiendatama,
et kõikidel politseivalitsustel, kriminaal-
politsei üksustel ning politseikoolidel
võimalik oleks süsteemiga ja tema
võimalikkude puudustega põhjalikult tut-
vuneda enne New-Yorgi kolmanda
rahvusvahelise politseikongressi kokku-
astumist. Register, mis samastamise
büroo poolt Daani valitsuse juhatusel ja
järelvalvel kokku seatud on, rahuldab
täiesti meie aja nõudmisi ning vastab
täielikult rahvusvahelise politseikongressi
eesmärgile. Selle tõttu ollakse kongressi
poolt sellega nõus, et samastamise re-
gister, mis avaldatakse Kopenhageni
politseidirektsiooni juhatusel, üldiselt
vastu võetakse ning praegusel ajal kül-
laldaseks tunnustatakse rahvusvaheliste
kuritegijate nimekirjana. Registrit tar-
vitatakse rahvusvahelise politsei kon-
gressi liigete poolt tegevas töös, ning
rahvusvaheliseks registratuuri keskkoha-
ks jääb ka edaspidi Kopenhagen Daani
valitsuse järelvalvel. Rahvusvahelise
politseikongressi liikmed kohustavad end
tähendatud registri jaoks, mida nemad
tellima peavad, näpujälgede teisendid
saatma rahvusvaheliste kuritegijate koha-
ta. Need teisendid saadetakse rahvus-
vahelise politseikongressi sekretariaa-
dile, kust nemad edasi toimetatakse; sel
teel on võimalik ühisele eesmärgile jõu-
da — täielikku registrit aja jooksul soe-
tada.

Suure tähtsusega rahvusvahelise koos-
tötamise suhtes on kahtlemata politsei
ülema Enright'i poolt tehtud ettepanek,
mis ka vastuvaidlemata vastu võeti:
nagu tegelik elu näitab, puudub praegu
maksvatel seadustel (see käib peaaegu
kõikide rahvuste ja iseseisvate riikide
kohta) ühtlus isikute väljaandmise suhtes,
keda süüdistatakse raskete kurite-
gude toimepanemises ja kes on peale
kuriteo kordasaatmist põgenenud lähe
riigi territooriumilt teise riigi maa-alale;
selle tõttu on raskendatud tun-
tud kuritegijate ülesleidmine ja ka väl-
jaandmine. Kõik vastavad, vilunud ame-
tiivõimud teavad, et rahvuslised, riigi- ja
linnapiirid mingisuguseks takistuseks ei
ole elukutselistele kuritegijatele ja prae-
gu maksev, üldine väljaandmise viis on
õieti kaitseks põgenejatele ja põgenenud
kuritegijatele, kes oma tegevuse kohalt
kaovad. Kõikidele politseiasutustele, kes
oma esitajate kaudu New-Yorgi politsei-
kongressil esitatud, pannakse seepärast

südame peale, kõiki jõudu selleks tarvita, et saaks ühtlustatud seadusandlus põgenejate kohta, et selle läbi kergendada põgenenud kuritegijate väljaandmist, kes tahavad ärateenitud karistusest pääseda. Kongressi liikmed peavad kõikidele seadusandlistele võimudele tähend. seaduste tähtsust selgitama. — Seda resolutsiooni täiendati veel ja otsustati lisaks, et rahvusvaheline politseikongress soovib Ameerika Ühisriikide valitsusele samme astuda selleks, et Ameerika Ühisriikides ja teistes maades saaksid asutatud iseseisvad komisjoni bürood (Independent Commission Bureau), mis töötaksid rahvusliste politsei büroodena, et suurendada politsei mõjuvust ja et kaasa aidata kuritegevuse selgitamisele ja avalikustegemisele ning tarviliku politsei informatsiooni saamisele.

Rahvusliste politsei büroode — eriti New-Yorgi büroo — ülesanded oleksid järgmised: 1. Vastu võtta ja koguda andmeid kuritegijate kohta, ükskõik kas neil ainult kohaline, üleriikline või rahvusvaheline tähtsus; peale andmete tuleb koguda ka kõiksugu informatsioone, tuleb tähelepanu pöörata kuritegijate isikute kindlakstegemise peale, statistiliste andmete peale jne., sellejuures peab tähelepanu pööratama niihästi väljamaa allikate ja andmete, kui ka oma maa informatsioonide peale. Kõiki neid andmeid tuleb võrrelda, uurida, koguda, avaldada, ühe sõnaga kasutada praktiliseks tarvitamiseks ning levitada vastavate, asjast huvitatud politsei tegelaste seas — täitsa tasuta. 2. Politsei poolt tarvitusele võetud metoode ning üldist tegevust uurida ja tarbekorral paranduse ettepanekuid välja töötada ning neid esitada. 3. Eriti tuleb uurimise alla võtta liikumise reguleerimise küsimus, sellesse puutuvaid seadusi ja määrusi, sellega ühenduses olevaid ringkirju ja ettekirjutusi, pöörates tõsiselt tähelepanu märkide ja signaalide süsteemile. 4. Üldse kuritegevuse ja selle põhjuste laialdane uurimine; kui vähegi võimalik, statistiliselt kindlaks teha, mis olukorras kuriteod toime pannakse ja mis on kuritegude sügavamaks põhjuseks. Viimase ülesannete liigile kuulub eriline tähtsus tulevikus. Sarnastele rahvuslistele ehk keskbüroodele peab võimalus antama koostöötada rahvusvahelise politseikongressiga ja selleks volitud väljamaa politseiasutustega — niihästi rahvusliste, kui ka riikliste

ja omavalitsuse vastavate asutustega; kõigepealt seisaks niisugune koostöötamine teadete vahetamises tähtsamate, tuntud kuritegijate, nende isikukirjelduse ja kuritegijate üle, keda otsitakse taga raskemate kuritegude kordasaatmise tõttu.

Edasi tekkisid New-Yorgi kongressil pikemad vaieldused politsei atasheede instituudi loomise küsimuse puhul; muuseas oli see küsimus harutamisel ka Viini 1923. a. kongressil, lükati aga seal kui mitte vastuvõetav tagasi. New-Yorgi politseikongress asus aga sellevastu teisele seisukohale ning otsustas järgmiselt: Elu kogemused näitavad, et riikide politseiasutused peavad saatma kvalifitseeritud politsei esitajaid teistesse riikidesse, kõige paremini neisse pea- ja suurlinnadesse, kus on kerge ühendust luua vastava riigi valitsusega, et võimalik oleks tarvilikke informatsioone kuritegijate tegevuse üle ajaviitmata edasi anda ja kiirelt olukorda kasutada. Selle tõttu on vaja, et rahvusvahelisel politseikongressil esitatud riikide delegaadid tarvilikkude ettepanekutega oma valitsuste ees esineksid ja rõhutaksid, et tarvilik on teiste riikidega politseilisse ühendusse astuda ja politsei atasheesid saatkondade ja konsulaaresituste juure määrata.

Tähtis ja üldiselt huvitav on kongressi otsus tuleriistade tarvitamise ja väljaandmise kohta. Sarnaste tuleriistade, mida võib tähelepanematult kanda, piiramata valmistamine, väljajagamine, müümine ning sissevedu on peapõhjusteks tapmistele ja teistele sarnastele vägivallategudele ja on ühtlasi iga päeva kasvava hädaohu põhjuseks rahu-likkudele kodanikkudele. Praegu maksavad seadused, mis käsivad sõjariistade valmistamist, väljaandmist ja nendega kauplemist, on enamalt jaolt niisugused, et raske ja mõnikord isegi võimata on tuleriistade muretsemist takistada sarnastele isikutele, kellel on kuritegevuse kalduvused, kes on kuritegijad ehk kes oma loomu tõttu võivad hädaohtlikuks muutuda iseenele ja teistele. Selle tõttu on vaja, et rahvusvahelise politseikongressi kaudu valitsustele pandaks ette mõjuvaid seadusi välja töötada, mis reguleeriks kauplemist sõjariistadega ja keelaksid teatud piirides sõjariistade müümist, mis võib tähelepanematult kanda. Ühtlasi tegid kongressi liikmed enesele kohuseks selle järele valvata, et sarnased

seadused hakkaksid igalpool maksta ja et nemad oleksid otstarbekohased.

Veidi omapärasena tundub järgmine kongressi resolutsioon. Kõik rahvusvahelise politseikongressi liigete hulka kuuluvad politseiasutused võivad välja anda tunnistusi hea ülalpidamise kohta, neid tunnistusi võib välja anda igauhele, kes on selle vääriline. Tähendab, tunnistusi tohib välja anda ainult neile, kelle elukombed on laitmatud, kuid ka neile, kes kord küll kohtu poolt karistatud on ning oma karistuse on ära kannud, kes aga oma terve edaspidise eluga tõendanud on, et nemad on muutunud korralikkudeks ja ausateks kodanikkudeks. Sellega loodetakse seda kätte saada, et ainult elukutselised kuritegijad jäävad sarnastest tunnistustest ilma ning isikud, kes oma antisotsiaalsete vaadete tõttu võivad seltskonnale nii ehk teisiti hädaohlikuks saada.

Lõpuks olgu kongressil vastuvõetud resolutsioonidest veel nimetatud järgmine. Rahvusvahelisel kongressil esitatud riigi politseiasutused tunnistavad oma riigi piirides teise riigi — kongressi liikme — politseiametnike dokumente, mis neile annab teatavates piirides samasuguseid administratiiv õigusi, nagu neil on oma kodumaalgi. Et kerge-

mini kõikide niisuguste ning eelmises resolutsioonis tähendatud (hea ülalpidamise tunnistused) dokumentide revideerimist läbi viia, tuleb asutada igas riigis erilisi keskkohi, mis asuksid seal linnas, kus on politsei keskvalitsus. See abinõu oleks ühtlasi, kongressi arvates, kõige paremaks aluseks rahvusvaheliste politsei arhiivide korraldamisele.

Muidugi mõista tekkis New-Yorgi kongressil ka küsimus, milline on vahekord rahvusvahelise politseikongressi vahel, mis asub New-Yorgis, ning 1923. a. Viinis asutatud rahvusvahelise politseikongressi vahel ja eriti viimase kongressi poolt ellukutsutud rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni vahel. See küsimus jäi New-Yorgis kahjuks lahendamata, millest võib olla edaspidi veel eriliselt jutt, sellegi peale vaatamata, et Austria esitaja, Viini politseipresident Schober, ette pani küsimust lahendada üldiseks kasuks politseile ning kahjuks kuritegijatele. (Schober, „Der III Internationale Polizeikongress in New-York 1925.“ — „Internationale öffentliche Sicherheit“ nr. 21 s. a.).

Järgmine rahvusvaheline — neljas — politseikongress peetakse New-Yorgis arvatavasti 1927. aastal.

Veel kord joodikute konvoeerimise viisist Tallinnas.

„Eesti Politseilehes“ nr. 42 s. a. on käsitatud nende isikute rahukohtunikkude juure saatmise korda, kes avalikkudest kohtadest joobnud olekus viibimise ehk raturikkumise pärast ära korjatud. Ette toodud mõtted on sarnased, mis välja kutsuvad vastuvaidlemisi.

Meil maksis varem veneaegne kord, mille järele joodikud toimetati avalikkudest kohtadest arestimajja, kus nende peale küll protokollid kokku seati, kuid ärakoristatud isikud ise lasti kodu. Rahukohtunikud määrasid asjadharutusele harilikus korras, süüdlastele saadeti kutsed järele, kutsuti välja ka tunnistajateks needsamad kordnikud, kes joodikud arestimajasse toimetasid. Nüüd protsessisid joodikud kohtus, mis nad võisid, nõudes täpselt näidata seda joobnud oleku astet, mis kordnikke õigustanud neid ära toimetama. Harilikult püüti alati kordnikkude kohta pilti pakkuda, nagu ei oleks need nii ehk teisiti õieti talitanud, ning politseinikule tähendas sarnane koh-

tuskäimine suurt ajaraiskamist ning selle tagajärjed olid nii tühised ja trahv nii väike; et sündsam juba oleks olnud joodikuid peale arestimajas väljamagamist otse teed koju lasta, ilma neid kohtusse kutsumata.

Saadi aru, et seisukord ei ole loomulik, sest joodikute maailm ei ole teeninud seda aupaistet, mida võim neile peab muretsema oma pieteetliku ümberkäimisega. Joodikutega tuli talitada kiirelt ja otsustavalt niihästi nende ärakoristamisel, kui ka nende trahvimisel. Ebaloomulise seisukorra kõrvaldamiseks ilmus ka tähendatud seadus, mis pidi lühendama pikaldast ja aegaraiskavat protsessimist. Seadus on möödunud aja jooksul oma otstarvet ülihästi täitnud, sest ta surub avaliku joomise ja raturikkumise sellele seisukorrale, kus ta ka peab olema, see on varjule publiku silmade eest.

Mis nüüd puutub sellesse, et joodikute kohtusse saatmise pilt küllalt meeldiv ei ole silmale, siis peab tunnistama, et see

on tähendatud trahvimisviisi otsekohene tagajärg, sellega seotud ja temast tingitud. Joodikud on avalikus kohas joobnud olekus viibimise tõttu seda pilti ise soovinud avalikkuse ette tuua. On kellegil mehisust olnud sissekukkumiseks, siis peab tal ka mehisust olema tagajärgi kanda. Seda seltskondlist mõtteviisi, mis maksusel olnud nii seaduse andmisel, kui ka praegu, ei saa meie kahjuks muuta. Sissekukkujatele aga peab ütleva, et hästi kasvatatud ja enese üle valitsev inimene iialgi ei kuku sisse.

Kuifdas mõnel mehel küllalt mehisust on oma sissekukkumisi kanda, seda näitavad mõningad juhtumised Tallinna joobnute ärakoristamisel vanemal ajal, kus, näit., Tallinna politsei arestimaija mitugi korda mõned kõrgemad isikud, nii seltskondlise seisukorra kui ka ametipidamise poolest, sattusid, kuid seda ei ole ette tulnud, et nad oleksid nurinat tõstnud selleaegse korra vastu.

Oluliselt on see osa, mis puutub joodikute rahukohtunikkude juure saatmisse, kõigeviimane lõpuvaatus. Asja täit suu-

rust ja joodikute ärakoristamise tõsiseid raskusi võib alles üksi nende ärakoristamisel näha. Küll on vahest õigusteadlaste keskel olnud mõtteavaldusi selle üle, kas seadus on otstarbekohane sellepolest, et kohtu käskotsused on lõpulikud ja nende peale ei ole edasikaebamist. Et aga selle üle tähendatud „E. Politseilehe“ numbris ei ole sõna võetud, ei maksa selle juures ka kauemalt peatuda.

Lõpuks võib öelda, et joodikute arestimaija viimise kui ka edasisaatmise kord on Tallinna linna politsei ülema korraldusega 16. oktoobrist s. a. nr. 14232 sellel viisil muudetud, et 20. oktoobrist peale ei saadeta neid enam rahukohtuniku juure, vaid nemad jäävad seniks arestimaija, kuni nende kohta on kohtus otsused tehtud. Rahukohtunikkudelt saadud otsuste järele saadetakse süüalused otseteed keskvangimaija trahvi ärakandmiseks. Nii ei pääse süüalused enam kohtunikkude ettegi ja nende kohta tehakse otsused tagaselja. See kord on alles uus ja praktiliselt proovimata, kuid tema otstarvet ja süüdsust tulevik näitab. N.

Mõnda kuritegijate jälgimisest.

Ammugi oli teada, et kaupmees K. kaupleb salakaubana maale toodud piiritusega. Ei aidanud läbiotsimised ega salaluured, K. oli äärmiselt ettevaatlik. Tema ei salanud oma tegevust enam ka lõpuks selle ridade kirjutajale, jälgijale ametnikule, nelja silma all, vaid head nägu tehes ütles: „Võtke kinni!“ Peab tähendama, et rahvas ei vaata salakaubaga hangeldamise kui kuritegevuse peale, mille tõttu jälgimine on väga raske. Kuigi mõni midagi nelja silma all tunnistab, ei saa seda protokolleerida ja niiviisi ametlisena süü tõendusena võtta, kardetakse asjata vaenlaste soetamist. Kaks päeva olin K. juures teinud läbiotsimisi, mitu ööd luuret pidanud, asjata. Halb enesetunne, mis valdab harilikult ikka peale tühja tööd ja unetuid öid, muutus järsku. Nimelt panin tähele K. kaupluses üht arveraamatut, kuhü kaupmees märkis võlgu müüdnud kauba. Seda ja üht vanemat samasugust raamatut asitõendusena ära võttes, oli K. süü selgitatud. Nimelt oli K. müüdnud salakauba piirituse võlad raamatusse märkinud, näit. — N. N. soru — 65 m., N. N. plasku kanget — 2400 m., N. N. piiritus 130 mk. jne.

See mõjus K. peale nii rusuvalt, et esialgul ei teadnud ka midagi seletada, hiljem aga 10.000 mk. vastu võla raamatuid välja nurus. Minnes otsekohe tunnistajate juure, kelle nimed raamatuis selgelt olid tähendatud, ei salganud ka nemad midagi, sest raamatud rääkisid selget keelt. Et K. piiritust hulga odavamalt müüs, kui riigi piiritust, siis oli tema süütegu selgeks tehtud, veel enam, et ta plaskudega on piiritust müünud à 2400 mk., mis teatavasti salapiiritus on. K-I tuleb karistust kanda aktsiisi- kui ka tolliseaduste järele.

Pööran ametvendade tähelepanu selle peale ja soovitan salaviinamüüjate revideerimisel ka võlaraamatuid lehitse-da, kas ehk veel mõni teine sarnane „loff“ ei leidu.

Üks teine sissekukkumine enne eelkirjeldatud lugu oli ühe vargaga, kes juba kauemat aega oli töötanud, kohtu alla oli juba palju kordi antud, aga igakord mõisteti õigeks kindlate süü tõenduste puudusel.

Talu aita on öösel sisse murtud, paar koormat vilja ja jahu ära varastatud. Kedvane varane aeg, lumi sulamisel, hommikuti külmanud. Ülevaatusel selgub, et

vili on veetud tee peale, kus arvatavasti hobused on seisnud, sest siin lõpevad jalajäljed. Edasi-tagasikäimisest aida ja tee vahel on tallatud rada tekkinud, jäljed on aga niivõrd segased, et mõõtu ega mingit kujundit ei saa võtta, pealegi on nad igas kohas ise laadi, näib, nagu oleks pastlajäljed. Varas oli ettevaatlikult oma teada talitanud, hobuse jätnud käidava tee peale, kust hommiku vara inimesed käivad ja hobuse ja ree jäljed ära kaotavad, enne, kui vargust märgatakse, enese jälgedega segamiseks aga, nagu hiljem selgus, pastlad saabastele otsa tõmmanud, nii et pastla kand jäi saapa talla keskele. — See aga ära andiski varga. Edasi-tagasikäimisest veest läbi ja jälle külmetanud, päeval sulanud lume peal, andsid pastlad enesest välja mitmesuguseid riidenarmaid, sest pastlad olid mitmesugusest riidest. Narmaid asitõendustena võttes jäl-

gedest ja varga M. juures otsimist toimetades, saidki leitud samal hommikul M. juurest pastlad, mis võrreldes narmastega liha lihast ja luu luust olid. M. mõisteti kohtu poolt 9 kuuks vangi.

Keegi vana taluperenaine, kes üksinda oma kohta peab, tuleb ja hädaldab, et tema õunad aiast küla noormeeste poolt ära varastatakse, tema aga siina midagi ei saa parata, sest on paar korda peale juhtunud, aga vargad jooksevad tundmatult pimedas ära. Soovitasin lubjavetti nende riitele visata ja minu järele tulla. Emake tegigi ühel ööl nagu õpetatud. Noormehed ei saanud sugugi pimedas aru, et neile lubjavetti peale visati. Hommikul küla noormeeste riideid revideerides, eraldasid kohe vargapoisid riidel leiduvate lubja plekkide varal ja süüdlasi ootab karistus. Raiooni ülem A.

1. detsembri ohvrite mälestusaktus politseile.

Tänavune 1. detsember kujunes üldiseks mälestuspäevaks, kus kodanikud sügava lugupidamis- ja tänutundega meele tuletasid neid ohvreid, kes langesid meie vabaduse kaitseks aasta eest.

Koolides ja üle pealinna olid korraldatud aktused langenute mälestuseks.

Ka langenud politseinikkude mälestuseks korraldati h-ra siseministri algatusel aktus tuletoorjate seltsi saalis kell 10 hommikul.

Avar saal oli viimase võimaluseni täidetud politseiametnikkudega. Rivikorras olid üles seatud politseikool, Tallinna linna politsei ja raudteede politsei kõrgemate ametnikkudega eesotsas. Punkt kell 10 ilmub kohale h-ra siseminister Einbund ühes oma abiga ning algab aktus. Lilledega kaunistatud kõnetooli asub politsei peavalitsuse ülema abi, hra Sooman, ja tuletab meele läinud aasta 1. detsembri sündmusi, mil tugevad paugud äratasid varasel hommikul rahulikke kodanikke unerahust. Need paugud olid sihitud meie korrakaitsjate — politsei ja kaitseväge pihta. Igaüks vist mäletab veel, milliseid tundmusi meie sel ajal läbi elasime.

Politsei tegutses kodukaitseks ja need sündmused olid eksamiiks politseile. Neist sündmustest võime järeldada, mida nõuab meilt kodukaitse ning meie teenistuskutse, nimelt: kohusetruudust, ausust ja isamaa armastust. Igaüks siinviibijaist peab vas-

tama neile nõuetele ja selle järele võib öelda, kas ta on valinud omale õieti kutse.

Meie ridades on olnud kohusetruid ametnikke, kes langesid ametkohuste täitmisel, eriti mälestame täna neid, kes langesid 1. detsembril; need olid raiooni ülem Ubin, kordnikud Nutt, Holts, Kumel ja Lossmann.

Selle järele mängib orkester: „Ligemaal, Jumal, sul!“ Siis asub kõnetooli siseminister hra Einbund. „Austatud kaasteenijad, räägib ta, leinahelid tekitavad inimestes mitmesuguseid tundeid. Nemat tekitavad erilisi tundeid neis, kes enesele ülesandeks on võtnud leinale vastu vaadata selge silmaga ja kes oma ametkohuste täitmise tõttu võivad saada leinamärgiks omastele ja kaasteenijatele. Täna kerkivad meis need leina tunded, mis maad võtsid sel päeval, kui paigutatsime langenuid maamulda.

Kuid need leina tunded olgu meile ka rõõmu tundeks, rõõmuks tuleviku eest. Tuletame meele vanade roomlaste juhtlause: „Ilus on surra isamaa eest.“ Neid sõnu tuletame meele neile, kes peavad olema alati valmis surema isamaa eest.

Meie politseinikud on võtnud ka oma juhtlauseks: „ilus on surra isamaa eest.“ Olgu minu sõnad õhutuseks, et teie seda juhtlausest omaks peaks. Kuigi looduseadused sunnivad meid elu eest võitlema ja elu hindama, siis ei pea meie elu kallis

olema, kui seda nõuab meie rahvas ja isamaa, seda ütleb meile meie teadlik tunne, et meie peame isamaa eest suurema, seda nõutakse meilt ja igalt kodanikult.

Mina tahan teis õhutada tundeid, et teie kõrgelt hindaks seda mõtet — ilus on surra isamaa eest.

Kui vanad rahvad neid sõnu ülistasid ja seda mõtet kõrgelt hindasid, siis olid nad selle tõttu seesmiselt tugevad. Meie oleme väike rahvas suurte rahvaste hulgas, kui meie tahame tugevad olla, siis peame oskama hinnata seda vanade roomlaste juhtlausest, peame oskama kalliks pidada oma isamaad. Selleks laulame „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm!“

Vägevalt laulavad kõik koosviibijad riigi hümni orkestri saatel. Sellega on aktus läbi ja aegamööda valguvad kõik laiali.

Samal päeval kell ½3 oli leinajumalateenistus langenuid politseinikkude ja kaitseväelaste ühishaua Rahumäel.

Ühisnaua ümber ühes seatud politseikool ja sõjakool täies koosseisus. Jumalateenistust pidasid luteriusu õpetaja ja õigeusu preester, kes oma kõnedes sõjajade sõnadega mälestasid langenuid teeneid isamaa eest. Peale jumalateenistuse austati langenuid aupaukudega patareist, kuna orkester mängis: „Ligemal, Jumal, sul“.

E. M.

Ametlik osa.

Järva maakonna politsei ülema käsukirjaga 25. novembrist s. a. nr. 55

on 2. jaoskonna Veinjärve-raiooni ülema asupaigaks määratud Va o küla Veinjärve vallas.

Raudteede politsei ülema käsukirjaga 26. novembrist s. a. nr. 43

on 1. (Tallinna) jaoskonna raiooni ülema k. t. Emil Juhkam vabastatud teenistusest omal palvel, arvates 1. dets. s. a.

Väljamaalt.

Inimeste salavedu puusärgkides.

Teatavasti on praegu võõraste sisse-rändamine Ühisriikidesse äärmiselt piiratud; uus seadus, millega määrati kindlaks nüüd maksev kord, käib eriliselt mõne riigi kodanikkude soovide vastu. Nii piirab, näiteks, sisserändamise seadus väga tuntavalt. Lõuna-Euroopa maadest sisserändajate arvu, samuti ka Venemaa ning Aasia riikide — eriti Hiinamaa — kodanikkude sisserändajate arvu. Seadusest püütakse mitmel viisil mööda hiilida, eriti agarad on just nende maade kodanikud, kellele kohta seadus on maksma pannud karmid arvud. Kõige omapärasem katse tehti nüüd mõne aja eest hiinlaste poolt. Sisserändajate ameti teenijad leidsid nimelt Honolulu ühe suure reisijate laeva pealt 11 hiinlast, kes, nagu laeva kapten tõendas, tee peal ära surid. Igaüks neist oli puusärgis ning — nagu lähemal vaatlemisel selgus — igal ühel oli puusärgis ka toit ning kõiksugu pakid. Hiinlased võeti vahi alla, samuti ka osa laeva meeskonnast, kes asjasse on segatud. Politseivõimud arvavad, et tegemist on laiema organisatsiooniga ning tõenäolilik paistab olevat, et kirjeldatud teel juba mitmed isikud seadusvastaselt on Ühisriikidesse pääsenud.

Murdvargus ja vahetalituse protsendid.

Saksamaal pandi käesoleva aasta septembrikuu lõpul ühes omavalitsuse asutuses suurem murdvargus toime: teras rahakapp murti kuritegijate poolt lahti ning kõik kapis leiduv raha — 310.000 Saksa marka, s. o. ümarguselt 30 miljoni Eesti marka — langes murdvarastele saagiks ühes mitmesuguste väärtasjadega. Väärtasju kartsid kuritegijad realiseerida, sest see oleks võinud ametivõimused nende jälgile juhtida, sellenärast saatsid nemad väärtasjad tagasi. Politseil läks siiski korda süüdlasi — kokku kuus isikut — tabada. Hiljuti algas kohtulik protsess selles asjas ning protsessi ajal tulid avalikuks kõiksugused huvitavad asjad; kohtunikud ja publik pidid arusaamisele jõudma, et teraskapi murdmine on äri, peaaegu sarnane, nagu iga teinegi, sest tuleb riskeerida, väljaminekuid kanda ning — vahetalituse eest protsente maksta. Vahetalitajaks oli üks asutuse ametnikkudest, kellel tuli oma teenistuskohuste täitmisel tegemist teha ühe süüaluse vanematega. Ühel ilusal päeval teatas tähendatud ametnik kuritegijatele, et paras silmapilk on suure ettevõtte teostamiseks, et suurem summa raha on kassasse toodud ja et see raha

jääb ööseks asutuse rahakappi. Murdvargad asusid tööle, kuid esimene kord ei õnnestunud asi, sest kõik murdmise abinõud polnud kohal. Järgmisel päeval valvas ametnik hoolega selle järele, kas raha kassasse jääb või ära viiakse. Selgus, et raha veel üheks ööks asutusse pidi jääma. Mees teatas sellest kuritegijatele, kes temale lubasid 10% saadavast rahast vahetalituse eest ja pärast ka maksid. Teisel korral olid murdvargad õnnelikumad, murdsid teraskapi lahti ning said suurema summa raha.

Smokingis kuritegija.

Mõne aja eest arreteeris Müncheni politsei kaua tagaotsitud kuritegija Fritz Wald'i, kelle „erialaks“ oli läbi akende korteritesse tungimine, raha ning väärtasjade varastamine; varas on üldse oma tegevuse ajal üle miljoni Saksa marga eest võõrast vara omandanud. 25-aastane kuritegija kasvas üles vaestelaste kodus ning sai juba noore poisina mitu korda karistatud väiksemate varguste eest. Inflatsiooni ajal tegi mees igasugu äri ja otsustas lõpuks täielikult murdvarguste peale üleminna. Mehel oli Berliinis ilus, hästi sisseseatud korter, tema liikus võõra nime all paremas seltskonnas, meeldis väga naistele ja kasutas oma rikkaid tuttavaid informatsiooni saamiseks murdvarguste jaoks. Peale selle oli kuritegija oma jaoks organiseerinud eeskujuliku informatsiooni võrgu, mis temale võimaldas teateid saada, kus ja milal võis midagi ette võtta, mehe oma tõenduste järele olevat see organisatsioon temale väga palju raha maksnud. Sel teel saadud teadete põhjal läks temal korda Dresdeni ja Hamburgi suvilates murdvargusi hiilgavate tagajärgedega toime panna — kõige väiksem summa, mis kuritegija kätte sattus, oli 25.000 Saksa marka. Varas töötas smokingis (et tabamise korral kergem oleks midagi seletada) ja kõige suurema heameelega tegi tema „tööd“ siis, kui korteri omanik, kelle vara ta omandas, ise korteris viibis ja magas. Mees võttis ainult sularaha ja väärtasju — et mitte suuri pakke kanda ja juhuslike möödaminejate ehk ametvõimude tähelepanu äratada. Hamburgis läks mees kord ühe suurkaupmehe korteri, võttis seal magamistoast, kus kaupmees parajasti magas, kontori võtmed, läks kontori, avas seal rahakapi ning jõudis juba peaaegu kõik raha kaasa võtta, kui äkki silmas teda öövaht. Mees jättis

asjad kohale ning põgenes; põgenemine õnnestus, murdvaras läks tagasi võõrastemaija, riietus ümber ning läks tagasi kuriteo paigale, et ilmsüütu pealtvaatajana näha, kuidas politsei tegutseb ja kas tema pole jälgi järele jätnud, nii et tema võiks kahtluse alla langeda. Nagu öeldud, arreteeriti kardetav varas Münchenis, kus politsei teada sai, et tema kavatses kuhugi sisse murda. Maja piirati politsei poolt sisse ning varas saadi kätte. Kui tema põgeneda tahtis, avas politsei tema peale tule, mille peale kuritegija otsekohe alla andis: mees seletas, et tema ei tahtvat oma karjeeri rikkuda, mis tingimata sünniks, kui teda haavataks. Wald'i järele jäävad esialgu leinama 3 pruuti; ühele neist kinkis kuritegija veel hiljuti väärtasju 10.000 Saksa marga väärtuses.

Keeluseadus Ameerikas.

Ameerika Ühisriikide kohtuministeerium avaldas hiljuti mõned andmed keeluseaduse läbiviimise kohta. Üldse on selle aruande järele senini keeluseaduse maksmapaneku ajast arvates rahatrahve määratud 30 miljoni dollari suuruses ning vangistusi kokkuvõetult 12 aastat.

Uus taskuvaraste võte.

Suure kavalusega töötab juba kauemat aega Berliinis üks nais-taskuvaras, kes peasjalikult linna idapoolses osas tegutseb ja keda pole veel korda läinud tabada, vaatamata kõikide politseiliste abinõude ja tagaotsimiste peale. Pealt näha täitsa ilmsüütult kõnnib puhtalt ja viisakalt riietatud noor naisterahvas tänavail, vaatab oma ette maha, kuid oskab asja siiski nii seada, et noored mehed tema vastu huvi tunnevad ja tema juure astuvad. Esialgu mängib naisterahvas ilmsüütu osa edasi. Lõpp aga on see, et naisterahvas kutsub uue tuttava oma juure koju klaas veini iooma. Kelmil on nähtavasti õige palju võtmeid kaasas, tema avab kord ühe, kord teise maja ukse, kuulatab esimesel või teisel korral ühe korteri ukse taga ja pöörab siis silmnähtavalt vihastatult ja pettunult oma saatja poole ning seletab, et praegu veel võimalik pole tuppa astuda, sellepärast, et „ema“ on veel üleval. Naisterahvas teeb siis ettepaneku trepil oodata seni, kui ema on magama heitnud. Korraga aga lausub ta: „All tehakse uks lahti, nüüd tuleb minu vend, kes mind lööma hakkab, kui ta mind siin meeste-

rahvaga näeb.“ Peale selle tõttab tema ise alla maja ukse juure, nagu oleks temal vaja veel kusagile minna, ja saadab saatja järgmisele korrale. See läheb harilikult hea meelega üles, sest ka temal on kartus „tigeda venna“ eest ja ei taha temaga mingit tegemist teha. Naisterahvas lubab varsti tagasi tulla, läheb alla ja paneb maja ukse lukku. Saatja ootab ja ootab seni, kui temal aeg juba pikale venib, ja läheb lõpuks alla, et koju minna. All on uks kinni, kui asi õnnestub ja keegi majaelanikkudest juhtub hilja öösel koju tulema, siis pääseb saatja välja, kui aga keegi ei tule, nagu see tihti on juhtunud, peab kuni järgmise hommikuni ootama. Kuid see pole mui-

dugi veel kõik. Kui noormees pettunult hakkab kella vaatama, selgub, et uur on kadunud ja ühes sellega ka taskuraamat ja rahakott. Tuleb välja, et kaval taskuvaras tervet seda protseduuri ainult selleks intsineeris, et pimedal trepil kavaleeri suudelda ning selle juures temalt kõik varastada, mis vähegi võimalik. Kõige halvem selle juures on see asjaolu, et keegi ohvritest ei saa kuritegijat kirjeldada; kõik on teda näinud ainult pimedas ja võivad ainult tõendada, et tema on noor, umbes 25-aastane, viisakalt riietatud naisterahvas, kuid täpsemalt ei oska keegi varast kirjeldada.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

- Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:**
- Soone, Hans Hansu p., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 20. 2. 20 a. nr. 11318. (30589)
- Koslov, Olga Grigori t., v. a. Nõmme pol. jsk. 25. 1. 23 a. nr. 61/033401. (30590)
- Senurm, Hans Hansu p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 16. 2. 24 a. nr. 3565. (30591)
- Tulver, Liisa Andrese t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 30. 3. 20 a. nr. 9680. (30592)
- Jalg, Marie Mihkli t., v. a. Kuresaare pol. jsk. 4. 12. 19 a. nr. 1110. (30593)
- Annus, Leo. (30594)
- Raamat, Marie Jaani t., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 30. 1. 19 a. nr. 2082. (30595)
- Puusepp, Marie Mihkli t., v. a. Albu vallaval. 14. 3. 21 a. nr. 51. (30596)
- Mägi, Robert Mihkli p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 24. 12. 24 a. nr. 4876-a. (30597)
- Koppa, Karl Jüri p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 3061. (30598)
- Feder, Jaan, v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. (30599)
- Laane, Gustav, v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. (30600)
- Rebane, Elfriede, nr. 614. (31868)
- Velitsinsky, Erna, nr. 2084. (31869)
- Ots, Hans, nr. 100. (31870)
- Fogelberg, Karl, nr. 3167. (31872)
- Tootsberg, Jaan, nr. 10153. (31873)
- Lehtmann, Jakob, nr. 1146. (31874)
- Keering, Salme Hansu t., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. (32526)
- Patta, Elmar Mardi p., v. a. Vana-Võidu vallaval. (32526)
- Lellep, Pauline Augusti t., v. a. Vana-Tänasilma vallaval. (32526)
- Saamon, Nelly Jaagu t., v. a. Vana-Suislepa vallaval. 26. 8. 22 a. nr. 40. (32527)
- Mihkelson, Johannes Ado p., v. a. Uue-Võidu vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 527. (32527)
- Kruus, Oskar Siimoni p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. (32528)
- Märtson, Emilie Johani t., v. a. Uue-Suislepa vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 276. (32528)
- Tauts, Elmar Johani p., v. a. Tarvastu vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 1237. (32528)
- Murik, Marie Eltsu t., v. a. Laatre vallaval. (32528)
- Ivin, Aleksei Andrei p., v. a. Senno vallaval. 16. 1. 25 a. nr. 308. (32528)
- Teever, August Jaani p., v. a. Vastemõisa vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 465. (32528)
- Tuul, Jaan Peedu p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 5. 12. 19 a. nr. 1390. (32529)
- Anninkof, Jaan Jaani p., v. a. Holstre vallaval. 1921 a. (32529)

- Riisenberg, Jüri Karli p., v. a. Puiatu vallaval. 27. 12. 19 a. nr. 179. (32529)
- Fiilip, Sofie Mari t., v. a. Taevere vallaval. 26. 12. 19 a. nr. 288. (32530)
- Kivistik, Martin Hansu p., v. a. Sürgavere vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 450. (32530)
- Tera, Emilie Ado t., v. a. Riidaja vallaval. 8. 10. 20 a. nr. 189. (32530)
- Lammass, Martin Juhani p., v. a. Jõgeveste vallaval. 15. 7. 24 a. nr. 105. (32530)
- Pilt, Rudolf Peetri p., v. a. Missu vallaval. 12. 10. 20 a. (32530)
- Leppik, Anna Hansu t., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 12. 1. 20 a. nr. 980. (32623)
- Evald, Artemi Vassili p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. nr. 6795. (32628)
- Lindebaum, Hilda, v. a. Rakvere linna pol. ülemalt. (32626)
- Tischanskaja, Hedvig Gustavi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 23. 4. 21 a. nr. 28440. (32629)
- Allmann, Vilhelm Aleksandri p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. nr. 9779. (32632)
- Ilgas, Eleonore Aleksandri t., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 19. 3. 20 a. nr. 6479. (32633)
- Nuutmann, Minkel Toomase p., v. a. Keina vallaval. 20. 4. 21 a. nr. 93. (32631)
- Pihelgas, Anette Mardi t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 1922 a. (32630)
- Schmuul, Jaan Jaani p., v. a. Muhu-Suure vallaval. 1920 a. nr. 470. (32794)
- Kõrver, Arnold, v. a. Keila vallaval. 27. 3. 23 a. nr. 104. (32877)
- Kedres, Jaan Vidriku p., v. a. 3. 1. 20 a. nr. 444. (32878)
- Adamson, Jüri Jüri p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 2317. (33233)
- Laan, Madis Mihkli p., v. a. Kirbla vallaval. 21. 12. 19 a. nr. 234. (33234)
- Saar, Jaan Villemi p., v. a. Paadremaa vallaval. 22. 5. 24 a. nr. 161. (33235)
- Jõekallas, Minkel Jaani p., v. a. Paatsalu vallaval. 21. 10. 24 a. nr. 88/153285. (33236)
- Brausmann, Priidik Hansu p., v. a. Paatsalu vallaval. 8. 5. 21 a. nr. 728. (33237)
- Liiv, Aleksander Madise p., v. a. Nõmme alevival. 1922 a. nr. 3660. (33239)
- Mulk, Ado Karli p., v. a. Paatsalu vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 390. (33240)
- Oosem, Tõnis Tõnise p., v. a. Lihula vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 614. (33241)
- Laar, August Liisa p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 28. 4. 20 a. nr. 13489. (33336)
- Miina, Miili Karli t., v. a. Kodijärve vallaval. 21. 3. 19 a. nr. 133. (33335)
- Leppik, Miili Peetri t., v. a. Pangodi vallaval. 29. 6. 22 a. nr. 634. (33334)
- Juust, Paul Annuse p., v. a. Rõngu vallaval. 19. 12. 21 a. nr. 838. (33333)
- Kaarna, Alviine Peetri t., v. a. Pühajärve vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 134. (33332)
- Pikson, Voldemar Peetri p., v. a. Meeri vallaval. 15. 9. 20 a. nr. 626. (33331)
- Ott, August Johani p., v. a. Vana-Otepää vallaval. 19. 10. 20 a. nr. 363. (33330)
- Kuurits, Karl Andrese p., v. a. Valguta vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 358. (33329)
- Sudi, Alma Andrese t., v. a. Valguta vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 281. (33328)
- Isak, Anna Ado t., v. a. Baltiski linna pol. ülemalt 31. 8. 20 a. nr. 1211. (33327)
- Luude, Liisa Miku t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 3. 6. 20 a. nr. 11204. (33326)
- Opp, Marie Jüri t., v. a. Velise vallaval. 25. 9. 23 a. nr. 204. (33436)
- Otti, Minkel Jaani p., v. a. Vigala vallaval. 30. 5. 21 a. nr. 1601. (33437)
- Kingisepp, Arthur Jüri p., v. a. Haimre vallaval. 8. 10. 21 a. nr. 839. (33438)
- Kaubi, Mai Hindreku t., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 743. (33439)
- Nolling, Minkel Jüri p., v. a. Velise vallaval. 19. 3. 20 a. nr. 360. (33440)
- Roosi, Ernst Jüri p., v. a. Märjamaa vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 331. (33441)
- Brauer, Jüri Tõnise p., v. a. Märjamaa vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 347. (33442)
- Kärner, Emilie Tõnise t., v. a. Kolovere vallaval. 22. 9. 22 a. nr. 614. (33443)
- Kirop, Eduard Andrei p., v. a. Võru vallaval. 30. 4. 25 a. nr. 51. (33577)
- Hüvato, Eduard Peetri p., v. a. Võru vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 491. (33578)
- Irbe, Rudolf Peetri p., v. a. Misso vallaval. 2. 12. 19 a. nr. 60. (33579)
- Vill, Daniel Ado p., v. a. Võru vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 378. (33580)
- Juhkam, Eduard Andrei p., v. a. Loosi vallaval. 9. 12. 24 a. nr. 81. (33581)
- Raaf, Rudolf Hendriku p., v. a. Kasaritsa vallaval. 30. 8. 21 a. nr. 112. (33582)
- Sillaots, Gustav Peetri p., v. a. Kasaritsa vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 1295. (33583)
- Mark, Anna Jakobi t., v. a. Loosi vallaval. 26. 3. 20 a. nr. 214. (33584)

- R o o s, Peeter Tanila p., v. a. Laasva vallaval. 8. 1. 20 a. nr. 93. (33585)
- V ä i k o, Ida Alviine t., v. a. Kasaritsa vallaval. 12. 12. 24 a. nr. 156. (33586)
- H o l t s, Johannes Peetri p., v. a. Aleksandri vallaval. 29. 1. 25 a. nr. 31. (33587)
- S u k k, Hans Jüri p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 5228. (33736)
- R e i n h o l d, Jaak Jaagu p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 16. 8. 20 a. nr. 6926. (33737)
- S c h v e d e, Aliide Jakobi t., v. a. Holstre vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 218. (33738)
- R o t b e r g, Marie Johani t., v. a. Viljandi vallaval. 11. 6. 20 a. nr. 1088. (33740)
- K ä r n e r, August Peetri p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 28. 12. 20 a. nr. 7531. (33741)
- M e o s, Jaan Andrese p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 23. 8. 24 a. nr. 1271. (33936)
- M a r t i n, Anna Ernsti t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 2. 1. 23 a. nr. 97/11607. (33935)
- B r e s i n s k i, Ingeborg Hansu t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 19. 6. 25 a. nr. 1425/237875. (33934)
- B r e s i n s k i, Charlotte Adolfi t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 5. 9. 22 a. nr. 272. (33933)
- V a r m, Olga Jakobi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 7. 12. 19 a. nr. 7199. (33932)
- M ü l b a c h, Hermide Jaani t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 15. 9. 23 a. nr. 1689/080511. (33931)
- P r a k s o n, Jaan Johani p., v. a. Viljandi linna pol. jsk. 16. 12. 24 a. nr. 1670. (33930)
- S i i g, Vilhelmine Hansu t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 26. 8. 24 a. nr. 3192/163170. (33929)
- R e i l i, Elisabeth Jüri t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 12. 1. 20 a. nr. 6560. (33928)
- P a i n i k, Gustav Jakobi p., v. a. Varangu vallaval. 4. 2. 20 a. nr. 887. (33927)
- M ö l l e r s o n, Gustav Ludvigi p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 12. 11. 20 a. nr. 11878. (33926)
- G e l d b e r g, Johannes Johannese p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 21. 2. 24 a. nr. 2351/041170. (33925)
- F o g e l, Eugen Maksimiliani p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 2. 2. 24 a. nr. 2262/049901. (33937)
- B r o b e r g, Ado Ado p., v. a. Sutlepa vallaval. 27. 1. 21 a. nr. 507. (34024)
- L e i v a r t h, Elisabeth Johani t., v. a. Keina vallaval. 14. 8. 25 a. nr. 157. (34025)
- S e l g, Ulrich Villemi p., v. a. Haapsalu linna pol. jsk. 7. 7. 20 a. nr. 2747. (34026)
- J a a n s o n, Ida Peetri t., v. a. Valga maak. ja linna pol. jsk. ülemalt 18. 1. 22 a. nr. 10536. (34028)
- N u u t, Liisa Reinu t., v. a. Haapsalu linna pol. jsk. 1. 12. 19 a. nr. 565. (34027)
- T r o m p e t, Vilhelmine Hansu t., v. a. Haapsalu linna pol. jsk. 9. 12. 19 a. nr. 1760. (34029)
- R e d l i c h, Bruno Konradi p., v. a. Martna vallaval. 2. 8. 23 a. nr. 68/17752. (34030)
- H ä r m s o n, Liine Jakobi t., v. a. Meeksi vallaval. 7. 4. 20 a. nr. 954. (34344)
- K e e r m a n n, Marie Daaveti t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 26. 10. 20 a. nr. 9645. (34345)
- P a d a r, Karl Gustav Jaani p., v. a. Ahja vallaval. 29. 4. 25 a. nr. 598. (34346)
- L e i t h a m m e l, Anette Kristjani t., v. a. Salla vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 562. (34348)
- R a a g, Peeter Maali p., v. a. Tammistu vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 363. (34349)
- H e i d e m a n n, Vilhelm Volmeri p., v. a. Tammistu vallaval. 10. 12. 19 a. (34350)
- T o o m a s s o n, Jaan Jaagu p., v. a. Vao vallaval. 21. 10. 20 a. nr. 1373. (34382)
- A b e r t h a l, Johannes Abrami p., v. a. Porkuni vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 1045. (34384)
- K u u l, Karl Peetri p., v. a. Püssi vallaval. 5. 3. 23 a. nr. 81/029201. (34385)
- V i i l, Anna Hansu t., v. a. Küti vallaval. 9. 11. 23 a. nr. 259. (34386)
- K i r j u t a j a, Aliide Jüri t., v. a. Voka vallaval. 23. 11. 20 a. nr. 1244. (34383)
- T a r t u, Hans Tooma p., v. a. Paasvere vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 940. (34388)
- V e s k i l t, Helene Jüri t., v. a. Paasvere vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 328. (34389)
- R a j a p u u, Johan Karli p., v. a. Paasvere vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 273. (34390)
- D e e d e, Ida Liisu t., v. a. Salla vallaval. 15. 4. 21 a. nr. 1328. (34391)

- Metslong (Tombach), Olga Johani t.
v. a. Vao vallaval. 11. 3. 20 a. nr. 695.
(34394)
- Trestip, Gustav Jüri p., v. a. Rakvere
linna pol. 11. 10. 20 a. nr. 5627.
(34609)
- Teinberg, Anna Joosepi t., v. a. Rak-
vere linna pol. 26. 2. 20 a. nr. 4569.
(34610)
- Sirp, Aleksander Jüri p., v. a. Rakvere
linna pol. 11. 12. 19 a. nr. 2286.
(34611)
- Karuks, Karl Pääro p., v. a. Rakvere
linna pol. 25. 2. 24 a. nr. 706. (34612)
- Telgi, Marie Gustavi t., v. a. Rakvere
linna pol. 15. 1. 20 a. nr. 4148.
(34613)
- Mägi, Julie Gustavi t., v. a. Rakvere
linna pol. 10. 12. 19 a. nr. 2426.
(34614)
- Kool, Elviira Heinrichi t., v. a. Rakvere
linna pol. 11. 3. 21 a. nr. 6023.
(34615)
- Vaher, Mart Mihkli p., v. a. Paasvere
vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 469.
(34616)
- Paas, Madis Juhani p., v. a. Haljala val-
laval. 25. 1. 25 a. nr. 1202. (34617)
- Tromberg, Marie Jüri t., v. a. Rakvere
linna pol. 16. 12. 19 a. nr. 2924.
(34618)
- Thomson, Elise Eduardi t., v. a. Rak-
vere linna pol. 26. 2. 20 a. nr. 4567.
(34618)
- Trakmann, Joosep Jüri p., v. a. Aaspere
vallaval. 23. 2. 25 a. nr. 1433. (34621)
- Leithal, Salme Karli t., nr. 437.
(34674)
- Jõgis, Johannes Jaani p., nr. 49.
(34675)
- Raagul, Gustav Jüri p., nr. 44.
(34676)
- Schavlin, Andrei Nikolai p., nr. 135.
(34677)
- Tamberg, Jakob Jüri p., nr. 38.
(34678)
- Seimann, Joosep Aleksandri p., nr. 699.
(34679)
- Gnadeberg, Leonhard Antoni p.,
nr. 173. (34680)
- Kurik, Jaan Ado p., nr. 75. (34681)
- Manitski, Johannes Käsperi p., nr. 154.
(34683)
- Tailor, Arthur August Priidiku p.,
nr. 557. (34683)
- Rooberg, Juuli Hansu t., nr. 1017.
(34684)

Teadaanne.

Järva maakonna politsei II jaoskonna ülem annab teada, et 9 detsembril 1925 a. kell 10 hommiku müüakse Võhmuta vallas, Orina asunduses **enampakkumisel** Eduard Tõnu p. Roman'i päralt olev varandus, mis koosneb ühest raudassidega töövankrist, hinnatud 1500 marga peale, 1925 a. Kaitse-Liidu maksu sissenõudmiseks. Müüdavat asja võib näha oksjoni päeval kohapeal. Pakkumine algab hinnatud summast. Järva-Jaanis, novembr. 1925 a.
Nr. 03078. Jaoskonna ülem: M. Lembit.

Teadaanne.

Järva maak. politsei II jaosk. ülem annab teada, et 7 dets. 1925 a. kell 10 homm. müüakse Einmani vallas, Kuie asund. **enampakkumise teel** Juhani Pappa päralt olev varandus, mis koosneb ühest pruugitud kummutist ja raudtelgedega vankrist, hinnatud 1800 marga peale, 1925 a. isiku maksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval kohapeal. Pakkumine algab hinnatud summast. Järva-Jaanis, 25 novembril 1925 a.
Nr. 03301. Jaoskonna ülem: M. Lembit.

Teadaanne.

Järva maak. politsei II jaosk. ülem annab teada, et 8 detsembril 1925 a. kell 10 hommiku müüakse Einmanni vallas, Einmanni asunduses **enampakkumisel** Aleks. ja Amalie Pilt'ide päralt olev varandus, mis koosneb ühest pruuzivärve kahe poolega kapist, hinnatud 1600 marga peale, 1925 a. isikumaksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval kohapeal. Pakkumine algab hinnatud summast. Järva-Jaanis, 25 novembril 1925 a.
Nr. 03254, 03262. Jaosk. ülem: M. Lembit.

21. dets. 1925. a. kell 10 homm. müüakse Kuresaares, Allee tän. nr. 11.

enampakkumisel

Jaan Schönberg'i 3 tonniline veoauto firma „Dux“, mis hinnatud 350.000 m. peale.
Pakkumine algab hinnatud summast.
Politsei Kuresaare jaoskonna ülem: A. Väli.

Teadaanne.

Järva maakonna politsei II jaoskonna ülem annab teada, et 23 detsembril 1925 a. kell 10 hommiku müüakse Järva-Jaanis, politsei jaoskonna juures,

enampakkumisel

Kustas Andrese p. Takk'i päralt olev varandus, mis koosneb: 1) ühest mustast mära hobusest, 16 a. vana, 2) ühest pruugitud reest ja 3) rakedusest, hinnatud 4900 marga peale, riigi-, omavalitsuse ja kohtumaksude sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval kohapeal. Pakkumine algab hinnatud summast. Järva-Jaanis, 28 novembril 1925 a.
Nr. 03338. Jaoskonna ülem: M. Lembit.